

KIS ÚJLAP

Szerkeszti Forgó bácsi.

ÖRDÖNGÖS MASINA. (Lásd a 324. lapon.)

LXII. köt. 21. szám.

Ára negyed-évre 2 kor. Egyes szám ára 24 fil.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

1902. május 25-én.

PISTA ÖROKSÉGE.

— Képekkel. —
(Folytatás.)

HOGY valami titok rejlett a dologban, az biztos. Talán elásott kincs volt ott valahol a birtokon, melyet bátyja csöndben akart onnan elvitetni. Vörös a kincset el akarta lopni és e végett vesztegette volna meg a fiut, hogy a papirost, melyen bizonyára a kincs rejtek-helye volt leírva, megkaphassa.

Már most csak az volt a kérdés: mondja-e nagybátyjának, ami közte és a bérlő közt lefolyt. Tekintve, hogy az öreg ur haragra lobbant volna, a felindulás pedig kárára szolgált mindig, elhatározta, hogy nem szól semmit sem.

Vissza tért a csészához. Horváth ur és a mérnök már benne ültek s éppen indulófélben voltak. A mérnök a vonathoz igyekezett; de előbb így szólt Pistához:

— Isten veled, fiam. Tanulj csak szorgalmasan és maradj hű feltett szándékodhoz. Ha szükséged lesz tanácsra, fordulj hozzám.

Pista nagyon megköszönte a mérnök szivességét, aztán beszállt a kocsiba ő is és elhajtottak. Nem sejtette, mekkora csapás lesz reá nézve egykor, hogy nem is tudja a mérnök nevét.

Horváth ur a kocsiban azt a papirost tanulmányozta, melyet a mérnöktől kapott. Pista látta, hogy a papirost tele írta számokkal és rajzok is vannak rajta.

— No Pista, még mindig szeretnél a fehér házikóban lakni? szólta Horváth ur, zsebre dugva az irást.

— Nagyon szeretem azt a regényes kis helyet, de azt hiszem, soha sem fogom megkapni, szólta Pista mosolyogva.

— Ki tudja? Néha különös dolgok történnek. Elhíheted nekem, hogy azokon a földeken kincs van elrejtve; csak azt nem mondom meg, miféle kincs és hol kell keresni.

— De hát ha Vörös ur rányit és elemel? vetette közbe Pista aggódva.

Nagybátyja azonban csak nevetett ezen az aggódáson.

— Még a legügyesebb és legfurfangosabb tolvaj sem bírná elvinni azt, amire én gondolok. Ne félj, hogy Vörös ellophatná valaha! Csak nem szeretném, ha megtudná a titkomat. Most nem is mondom meg senkinek sem, mit tudok felőle. Ne szünj meg szeretni azt a magános helyet, egyszer talán a tied lesz.

És az öreg ur jóízűen mosolygott, mint ha valami jól sikerült tréfán mulatna.

— Mindig fogom szeretni, nem változik meg hajlandóságom iránta, szólta mély meggyőződéssel Pista. Szeretném, ha Manczi is ott lehetne velem, mert egy csöppet sem olyan ám, mint a többi lányok, tette hozzá mintegy bocsánatot kérve.

*

VI. Pista elutazik.

— Pista, jer ide hozzám, beszélgetni szeretnék veled, szólta Horváth ur.

Ott ült az író-szobájában. Mikor Pista oda ment hozzá, láthatta, hogy haragosan nézett egy előtte fekvő nyitott levélre.

— Ezt a levelet anyádtól kaptam, ma reggel hozta a pósta. Azt írja benne, hogy miután a vakációznak jövő héten már vége lesz, el kell innen utaznod, mert nem akarja, hogy az utolsó perczen érkezzél meg.

Pista elszomorodott.

— Nagyon sajnálom, hogy el köll mennem, szóló sohajtva. Vigyáz és én nagyon boldogok voltunk itt.

— Én is nagyon sajnálom, hogy el köll menned, fiam; mert te vagy az egyedüli sok év óta, akinek fáj, hogy itt köll en-

gem hagynod, szóló Horváth ur szokatlan gyöngéd hangon.

— De vissza jöhetek talán máskor? szóló Pista.

— Talán, fiam; de nem ígérhetem meg, mert öreg vagyok, s néha nagyon fáradt-

... ÁTÖLELTE ÉS MEGCSÓKOLTA. (Lásd a 324. lapon.)

nak érzem magam. De soha sem foglak sem téged elfeledni, sem azt, hogy igen kedves előtted a Vörös bérlő háza. Szeretném látni anyád és Török ur arcát, midőn majd meghallják, hogy birtokaim közül csak egy két-szobás kis házat és a hozzá

való földeket kívántad magadnak. És most fiam: nesze tiz forint. Olyan kikötéssel adom, hogy csak is magadra költöd. Talán lesz szükséged egy kis apró pénzre és akkor jól fog neked esni, ha telik miből.

Más nap reggel Pista elutazott; rosszab-

bul esett neki a vissza-utazás, mint az oda-utazás. Erősen fájlalta, hogy el köllött válnia nagybátyjától, kit őszintén megszeretett.

Még az este bucsuzott el tőle, mivel korán reggel indult a vonat; de mikor már a ház előtt állott a cséza, hogy elvigye: nagyon vágyódott, hogy Horváth urat még egyszer lássa. Bement tehát a nagybátyjához, aki a pamlagon feküdt és ujságját olvasta. Pista oda szaladt az öreg urhoz, átölelte és megcsókolta. (Lásd a képet a 323. lapon.)

— Most indulok, kedves bácsi. A kocsi vár. Fölszaladtam, hogy még egyszer megköszönjem szívességét.

Horváth ur megölelte Pistát és szokatlan melegséggel így szólt hozzá:

— Isten veled, fiam! Ne felejtkezzél meg rólam soha. Az örökségedet tartsd becsben és ne engedd át másnak. Most csak ennyit mondok. Egykor meg fogod érteni e szavak jelentőségét.

Pistának az egész ut alatt az járt az eszében, milyen jó és kedves volt hozzá az ő öreg nagybátyja. Lassankint azonban megbékült és bele törődött, hogy el köllött utaznia, s már szinte felvidult, midőn feltűnt előtte a szerény családi birtok és újból, hosszú idő multán, megölelhette édes anyját és Ilonkát.

Eleinte nem győzte a sok kérdésre válaszolni. Aztán nehezebbre esett a régi életmód, meg az iskola; lassankint azonban újból megszokta. Mindig arra gondolt, hogy milyen jó lesz a vakációkat megint Horváth bácsinál tölteni.

(Folytatása következik.)

ÖRDÖNGÖS MASINA.

(Képpel a ezimlapon.)

*Adta fura masinája . . .
Milyen szép a beszéde!
Beszélő gép? Éneklő gép?
Kinek fér ez eszébe?*

*Juczi. Pali ámul-bámul,
Szótalanul hallgatja:
Ni most dudol . . . mint amikor
Dodót mama altatja.*

*Most meg harsog . . . lelkesedés
Lángol fel a szavába,
Mint amikor viszi a hős
Vitézeit csatába!*

*Mit szólsz ehhez Lesi kutya.
Aki szintén hallgatod?
Bizony mondom, ilyen szép szót
Kevés kutya hallhatott!*

*Lesi kutya nem is felel,
Ugy bámul a gép előtt . . .
Ha lehetne, elhallgatná
Akár egész délelőtt.*

*Ám a Pali elzavarja
És imigy szól: »Előre!
Nagyon szép volt . . . ám de most már
Élég is lesz belőle!*

*Hív a munka! Hozzá látok
Szorgalommal, serényen.
Hogy így szépet alkothassak.
Csak így lehet reményem!*

*Ember-ész és nagy kitartás
Teremté e gépet is . . .
Dolgozzunk hát! . . . munka szülte
A nagyot és szépet is!«*

Rózsa Péter.

BÜN ÉS BÜNHÖDÉS.

— Irjátok le ezt a kutya-históriát! —

PALI KAPITÁNY.

BRAYÉK a nyarat rendesen Fiume szomszédságában, a magyar tengerparton szokták tölteni, hol egy kis tengeröböl partján csinos nyaraló házuk is volt.

Itt nyaralt a család egyetlen fiú-gyermeke is, a tizenötéves Pali, akit az édes atyja egyszer azzal a hírrel lepett meg, hogy vett neki árboczos hajócskát, mely már ott is horgonyoz az öbölben. Az előző évben Palinak már volt kis csónakja, de

ez egy izben zátonyra szaladt s elsüllyedt. Pali ez uttal úgy menekült meg, hogy a víz színén uszó, egyik-másik úgy nevezett jelző hordóra menekült, melyen addig maradt nyugodtan, míg egy nagyobb hajóról észre nem vették. S mert Pali jó uszónak bizonyult s a veszedelemben is hideg véru maradt, meg mivel a következő nyáron az iskolából is jó bizonyítványt hozott haza, Orbay ur érdemesnek tartotta fiát egy nagyobb hajó vezetésére. Ezért kisebb árboczos hajóval lepte meg. Pali öröme határtalan volt. A legmerészebb álmait látta megvalósulva, midőn első izben lépett az árboczosra. Elvárta mindenkitől, hogy őt, mikor a vizen van, »kapitánynak« czimezze. Ugy érezte magát, mint ha annyi hajólegénység volna parancsnoksága alatt, amennyi egy négy árboczos gálya vezetésére is elegendő.

A »Hajnal«, így nevezte el a hajót, nem igen volt gyors hajó, de azért Palinak sok mulatságot ígért. Csak egy kifogása volt a »kapitánynak« a vitorlás ellen: az, hogy nem volt egy kis mentő csónak is a hátuljához kötve, mint a nagyobb vitorlás hajóknál mindig látta. Ez ugyan lassította a vitorlás hajók járását, de azoknak bizonyos tekintélyesebb szint kölcsönzött, ami Palinak igen tetszett.

— Jó Isten! kiáltott föl Orbay ur, mikor fia a hajójának hiányát elpanaszolta. Neked, úgy látszik, tengernagynak köllene lenned s egy egész hajórajt fognál a parancsnokságod alá. Mire való a »Hajnal«-hoz mentő csónak is? Ha úgy akarod, akár milyen evezős csónakot utól érhetsz vele s a kis mentő-csónak csak akadályozná futását.

De Pali mégsem volt egészen megelégedve a vitorlással. Korántsem adta föl a reményt, hogy ragaszthat ő még evezős-csónakot a hajójához, amely kecsesen haladna a hullámzó vizen a vitorlás nyomán.

Egy szellős juliusi délután Pali megindult a »Hajnal«-al az öbölből kifelé a nyílt tengerre. A kis kapitány egyedül volt a hajón, de szokása szerint úgy kép-

zelte, mint ha nagy hajó volna a talpa alatt s a szerint is cselekedett. Ezuttal azt képzelte, hogy magyar hadi-hajó van a parancsnoksága alatt, mely az ellenséges olasz hajók üldözésére indul. A magyar zászló vigan lobogott az árbocz csucsán s egyszer-kétszer Pali parancsokat is osztott a láthatatlan legénységnek, szigorúan meghagyván, hogy a hajót semmi körülmények között se engedje át az ellenségnek.

— De ne ám! kiáltotta. Még akkor se, ha az egész ellenséges hajó-raj zúdulna ránk!

A parttól már jó távol vitte a kedvező szél, midőn valami feltött látott maga előtt a vizen. Rögtön jelentést tett önmagának, mint ha csak őrségen levő tiszt volt volna:

— Vitorla előttünk északi irányban, jobb felől!

— Ejnye, ejnye! felelé.

— Agyuhoz legények! Készüljetek a földézetre nyomuló ellenséget vissza verni!

Még egyéb rendeleteket is osztott. Egyenest a képzelt ellenség felé irányozta a hajót, mely nem is volt vitorlás-hajó, hanem csak amolyan kis evezős csónak. Amint a »Hajnal« közeledett, az ő jelentette neki, hogy csak két személy ül a csónakban és »mind a kettő leány«, fejezte be jelentését a kapitány.

A lányok a csónakban a vitorlásnak háttal fordulva eveztek, s észre sem vették. Pali azonban rögtön látta, hogy a lányok a magas hullámokkal szemben nem bírnak haladni; mind a kettő gyenge s már nagyon is el vannak fáradva.

— Halló! kiáltott Pali, midőn közelebb érte őket. Halló!

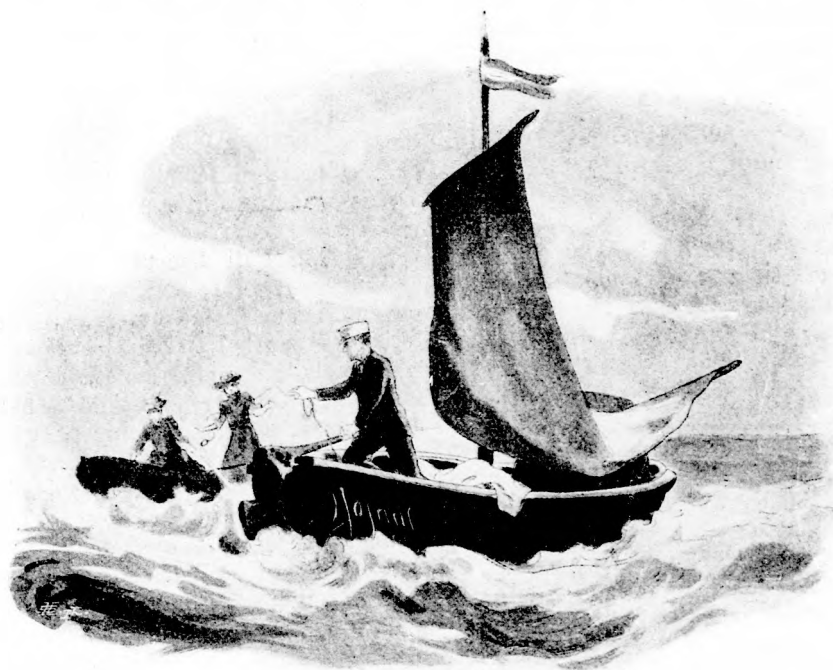
Az egyik lány a vitorlás felé fordította fejét, a másik azonban csak evezett tovább, mint ha félne az evezést csak egy pillanatra is abba hagyni.

— Nem kell segítség? kiáltotta Pali, midőn a vitorlás már elég közel volt a csónakhoz.

— De igen! Oh igen! kiáltottak egyszerre a lányok, amint az ügyes vitorlás-

hajó elsuhant a tehetetlen kis csónak mellett. Az ijedt kiáltásokból észre vehető volt a kis lányoknak az az aggodalma, hogy a vitorlás elhagyja őket. De Pali egy pillanat alatt megfordította a hajót s lassan visszatért a csónakhoz. Ekkor a vitorlát bevonta, kötelet dobott át a csónakba, melynek végébe mohón kapaszkodott bele a két csüggedt leány.

— Tegyétek csónakba az evezőket! kiáltá Pali egészen neki vidulva. A kötelet ne huzzátok, hanem kössétek oda a csónak orrára s maradjatok veszteg! Ezután óvatosan fölállott, hogy a hajó lehetőleg egyensúlyban maradjon. Majd a csónakot a kötéllel a vitorlás oldalához húzta. — Vigyázz! kiáltá. Fogjátok meg jól a hajó oldalát s gyorsan szálljatok át. Jól van!

... KÖTELET DOBOTT ÁT A CSÓNAKBA

Most maradjatok nyugton s egymást egyensúlyozva üljete le!

Mikor a két lány már a »Hajnal« födélzetén volt, a kis csónak elszórt.

— Miért nem kötötték meg jól a csónakot? kiáltá Pali. Most könnyen elveszhet.

Bánták is a lányok. Pali azonban utána hajlott a csónaknak, kampós ruddal fölkapta a kötelet s ezzel a csónakot oda erősítette a vitorlás hátuljához. Csak most

fordult utasaihoz, kik nagyon átáztak s még most is meg voltak rémülve. Nem is kis lányok voltak már, hanem Pali becsülése szerint asszonyok. Az egyiket megismerte, mint akit a hozzájuk közel eső vendéglőben pár nappal ez előtt tartott táncz-mulatságon a bál királynője gyanánt emlegettek. Azt is tudta róla, hogy szülei-vel az ő villájukhoz közel, fenn Voloscában a saját nyaralójukban laknak. De amint

a lányok bátorságban voltak. Pali szokásos félénksége a »nagy lányokkal« szemben, ezuttal is jelentkezett.

— Bocsássanak meg, mondá, ha talán goromba voltam, de... de...

Az utasok egyike fölpillantott s mosolygott.

— Hiszen mi olyan nagy hálával tarozunk önnek! mondá. Azt se tudtuk már, mitevők legyünk. Mi csak egy kis parti csónakázásra indultunk, de a szél befelé hajtott s nem bírtunk vele. Ön derekasan, már szinte hősiiesen viselkedett velünk szemben. Nem igaz, Margit?

— Bizony, erősítette könnyes szemekkel a másik, s csak annál hálásabbak vagyunk. Kérem már most, szíveskedjék közölni velünk a nevét.

— Orbay Pali vagyok, felelé Pali önérzetesen a kormány-rud mellől.

— Hiszen akkor én ismerem a mamáját! felelé az első lány. Én meg Barsy Ilonka vagyok, s ez itt a barátném, Ványi Gizella.

Pali erre udvariasan megemelté kapitányi sapkáját, meghajlott, s aztán valami fiókból két köpönyeget szedett elő.

— Jó lesz, mondá, ha magukra kapják. Hüvös van, s önök át vannak ázva.

A két megmentett lány csakugyan diergett a hidegtől s örömmel burkolóztak bele a kis köpönyegekbe.

Aztán már vígan voltak a Pali utasai. A kalandjukról csevegtek, miközben a vitorlákat igazgatta s a hajó hátuljára vetett egy pillantást. Megelégedéssel tapasztalta, hogy a kis csónak mily pompásan uszik a *Hajnal* után. Hejh, ha az övé volna az is! Ha neki is lenne egy olyan!

— Azt gondolom legjobb lesz, mondá végre Pali, ha én önöket először mi hozánk viszem, mert az önök házához közel nincsen alkalmas öböl, ahol a vitorlással kiköthessenek. Aztán majd kocsin viszem haza önöket, s a csónakot is egy emberünkkel küldöm át.

— Nekem nem kell többé az a hitvány kis csónak! siránkozott Barsy Ilonka. Legyek csak egyszer szárazon, a biztos

révben: biz' én soha többé nem szállok vízre!

Végre kikötöttek. A két fiatal hölgy megkönnyebbülve sóhajtott fel, midőn lábuk a száraz földet érintette.

Pali először az ő mamájához vezette utasait, aki meleg kendőkkel látta el őket s aztán kocsin Barsyékhoz köldötte a kisasszonyokat, akik nem győztek hálálkodni megmentésükért. A csónakot pedig Pali másnap egy halászyerekkel az öblön át szintén haza küldte. Ilona kisasszonnak édes apja levélben köszönte meg Palinak a lányok megmentése érdekében tanusított fáradságát s különösen dicsérő szavakkal emelte ki bátorságát. Végül arra kérte őt, fogadja el hálájuk némi jeléül az általa megmentett csónakot, melyet a lányok most már ugy sem akarnak többé használni.

S midőn Pali lement a kikötőbe, hogy a vitorlás-hajóval megint egy kis utra keljen, nagy csodálkozására a megmentett kis csónakot már a hajója farához kötve találta, mindkét oldalán »*Hajnal*« fölirattal, minthogy a mentő-csónak mindig annak a nagyobb hajónak a nevét szokta viselni, amelyhez tartozik.

Néhány perczig gyönyörűséggel szemlélte s aztán büszkén kelt utra az ő két hajójával. Csak mikor a nyílt tengeren képzetében egy egész ellenséges hajórajt tett tönkre, csillapodott le annyira, hogy vissza térjen s személyesen menjen el Barsyékhoz megköszönni a kedves ajándékot.

— Sose köszönje meg azt a csuf kis jószágot! mondá Ilonka kisasszony. Meg papa azt mondja, hogy tengerészeti jog szerint is az öné. De meg amugy is kérjük: fogadja el tőlünk szives emlék gyanánt.

Pali boldogan fogadta el. Aztán arra gondolt, hogy ez a kis csónak nem is olyan »csuf kis jószág« mint aminek első láttatra nevezte. Sőt ellenkezőleg: ép, takaros; olyan mint aminőt mindig óhajtott magának.

S azóta »Pali kapitány« még sürűbben vitorlázik a Quarnero szép öblében.

Béla bácsi.

*Nótás Bertti, jaj be szépen fújja!
Szája arany és arany az ujja...*

*Furulyája drága kincset ér meg,
Mert hát benne ezer nóta fér meg.*

*Kicsi lányok be szívesen hallják,
Legis-legszebb muzsikának vallják.*

*Lánczot fűznek — nem láttam szebb lánczot —
S ugy járnák a lassu, szelid tánczot...*

*Egyik erre, másik arra lebben,
Tündérek sem tánczolhatnak szebben!*

*Bertti nézi... s lelkesedve fújja...
Szája arany és arany az ujja!*

*Nem büszkeség, mitől szíve dobban:
Hogy más örül, annak örül jobban!*

*Muzsikált ő, akár ki is kérte...
Szeretik is minden-felé értte.*

*Furulyája nagy csudákat téssen,
Meglássátok, híres ember léssen!*

Roboz Andor.

INNEN-ONNAN.

Az udvariasság kötelessége. Virginia államának kormányzója, még abban az időben, mikor rabszolgák is voltak Amerikában, egy előkelő kereskedővel beszélgetett az utcán. Egyszerre rabszolga jött felé-

jük, kinek köszönését rendkívül udvariasan viszonzta a kormányzó. Mikor a kereskedő csudálkozott ezen, a nagy ur nyugodtan felelte:

— Hát miért ne köszönnék neki illendően? Nem volna e csunya, ha egy rabszolga udvariasabban viselkednék, mint én?

BOLOND IBIS.

VOLT is egyszer, nem is volt, az ég boltján folton folt: teve repült madármódra, lusta béka fáradt holtra; egyre jártam, egyre keltem — hegyen völgyön jöttem mentem; megérkeztem ős Budára, jó Gül-Baba tanyájára; rózsza mondott szép meséket, tündérekről versikéket. Bolond Ibis járta éppen, hallgassatok ide szépen.

Két egy-testvér éldegélt egyszer a faluban. Az anyjokon meg a szegénységökön kívül alig volt valamijök, csak mind-össze néhány sovány ökröcskéjük. Osztozkodó kedve támad egyszer a kisebbik testvérnek, a félkegyelmű Ibisnek. Beállit egy nap a bátyjához:

— Bátya te! Látnod ezt a két istállót? Az egyik ujdonat uj, a másik meg düledező. Eresszük neki a jószágainkat, és amelyike az uj istállóba tér, az legyen az enyém; a többi meg maradjon neked.

— Nem úgy Ibis! mondja a nagyobbik testvér. Az legyen a tied, amelyik a régi istállóba tér be.

Nem bánja Ibis ezt se. Hajtják elő a jószágot és terelik az istállók felé. Biz' az mind az ujba talált térni. Csak egy vén girhes ökör tévedt bele a régi istállóba, mert hogy vak volt az isten-adta. Ezt se bánta Ibis. Megfordítja az ökröt és hajtja a legelőre; reggeltől estvélig ott őrzi az állatját.

Egy reggel, hogy tovább terelgetné az ökrét, nagy szél támadt az erdőben. De akkora szél, hogy a terebély fák vastag ágai csak úgy nyöszörögtek belé.

— Hej Nyöszöri apó! kérdi Ibis egy fától. Nem láttad erre valamerre a testvér-bátyámat?

A fa, mint ha nem is hallotta volna, tovább nyöszörög a nagy széltől.

Ismét megkérdezi Ibis, ismét csak nyöszörgés a felelet. Megboszankodik erre a bolond, kapja a baltáját, bele vágja a fába... hát csak úgy dől ki belőle a sok arany. (Lásd a képet a 331. lapon.) Kapja Ibis a meglevő kis eszét, haza szalad vele, kér a bátyjától még egy ökröt, mert hogy párosával akarja őket járomba fogni. Szekeret is talál, néhány üres zsákot is, a zsákokat tele szedi földdel és úgy indul el velök az arany-termő fához. A zsákokat kiüresíti, s föld helyébe arannyal tölti meg őket. Amint este felé haza kerül, hát csak elképed a bátya a tömérdek kincs láttára.

Ibis az aranyon is osztozkodni akart a bátyjával. Szalad is a szomszédékhöz vékáért, hogy mérni valója van oda-haza. Kiváncsi a szomszéd, hogy vajjon mit is mérhetnek azok a földhöz ragadtak? Fogja a vékát, a fenekét beenyvezi, és ime, amint kis idő-vártatva vissza kerül a véka, hát a fenekén ott ragyog egy oda ragadt arany. Szalad a szomszéd, elmondja egy másodiknak; szalad a második, elmondja a harmadiknak; nagy idő se köllött hozzá: aprajagyja mind tudta az aranyat.

Megszeppen az idősebbik testvér, hogy mi lesz már velök, meg a sok arannyal? Fognak ásót, kapát, gödröt vájnak mélyet, mind temetik belé a sok kincses fémet és

ugyancsak sietnek a faluból elfelé, hogy még csak a hiröket se hallják.

Csak az uton jutott eszébe a nagyobbiknak: vajjon nem felejtette-e el Ibis becsukni az ajtót. El biz' a! Küldi sebtibe vissza az öcsköst, zárja be az ajtót, de jól ám! A bolond aztán okosat akart gon-

dolni, fogja az ajtót, kapja a vállára és úgy indul vissza a bátyjához. Az meg csak rémül, amint ajtóstul pillantja meg az öcsét. Szidja is, korholja is érte, de hát még annak áll följebb! Ő azért hozta magával az ajtót, hogy otthon senki se mehessen be rajta. Egyet gondol: meg-

... CSAK UGY DÖL KI BELÖLE A SOK ARANY. (Lásd a 330. lapon.)

szökik az öcsétől. Amint jobbra-balra nézdegél, három lovast pillant meg az uton. Talán bizony őket keresik ezek a lovasok, és menekednek föl egy nagy fára ajtóstul.

A fán csak meglett volna a két testvér, ha egyikőjük bolond nem lett volna. Nehezellette is Ibis az ajtót és le akarta dobni a hátáról. Pedig a három lovas épp

ott pihent meg a fa alatt. Biz' ő leejtí az ajtót, gondolja magában Ibis, és ezzel már ki is engedte a kezéből. Egyenesen a három alvó fejére zuhant le a nagy teher. Jaj, jaj! Itt a világ vége!

Ezzel vesd el magad! ... úgy elszaladt a három ember, hogy talán még máig sem állottak meg. Meg is elégette a dolgot az

okosabbik testvér, odébb áll egy reggel és marad az öcsse egy magára.

Mit csináljon szegény feje? Megy ismét világgá. Megy az uton, mendegél; czukros kávé iddogál, rá csibukot szidogál, hátra-hátra tekinget, csak bolhányit lépeget. Jár-tában keltében, jöttében mentében talál egy öt parás¹ pénz-darabot, veszen érte *leblebit* vagyis pörkölt borsót. Amint szemként kezdi rágesálni, véletlenül bele ejt egyet az utszéli kutba. Ordít a bolond, ahogy csak kifér a torkán:

— A *leblebimet* akarom! A *leblebimet* akarom!

A rémséges orditozásra egy arab peri (szellem) száll ki a kutból. Akkorák az ajkai, hogy az egyikkel a földet, a másikkal az eget éri.

— Mit bögsz te? rivall rá Ibisre.

— A *leblebimet* akarom! A *leblebimet* akarom! üvölti még erősebben Ibis.

Vissza száll a peri a kutba, és amint ismét elő kerül, egy asztalkát tart a kezében. Oda nyújtja Ibisnek és azt mondja neki:

— Ha megéhezel, csak annyit mondj, hogy: Adj ennem asztalkám; ha pedig jól laktál, azt mondod neki hogy: Elég volt, asztalkám?

Fogja Ibis az asztalkát és folytatja vele az utját. Amikor megéhezik, csak azt mondja: »Adj ennem asztalkám!...« és annyi előtte a pazar drága, jó étel, hogy azt se tudja, melyikhez lásson előbb.

— No, gondolja magában a legény, hadd lássák ezt a csudát a faluban is.

Szalad és hívja egybe a falu népét, hogy nagy lesz a vendégség.

Jönnek a falubéliek: embere, némbere,

¹ Para = török váltó pénz.

örege, ifja, de nem látnak se tüzet, se vizet, se hozzá való eleséget.

— Ez bizony még bolonddá tesz bennünket! mondogatják egymásnak.

De hozza Ibis az asztalkát és: »Adj ennem asztalkám!...« hát ott terem a sok drága szép étel meg ital. Torkig jól lakott valamennyi, még a cselédségnek is maradt belőle. Tanakodnak a falubéliek, hogy lehetne minden nap ilyen jól és bőven enni.

— Hogyan? Hát ugy, mondja az egyik, hogy belopózkodok Ibishez... és addsz kezéd 'asztalkám!... ellopom a drága jószágot.

Ibis ismét megéhezett, de már hült helye volt a drága asztalkának. Szalad az utszéli kuthoz és megint előről kezdi az orditozást:

— A *leblebimet* akarom! A *leblebimet* akarom!

Addig akarta, míg ismét elő tűnt az arab szellem, és kérdi tőle, hogy mi a baja megint?

— A *leblebimet* akarom, a *leblebimet*! orditozza Ibis.

— Hát az asztalka? kérdezi a peri.

— Ellopták, mondja Ibis.

Ismét leszáll a nagy ajku, és amint megint előkerül, egy malmocskát tart a kezében. Oda adja ezt is a bolondnak és azt mondja neki:

— Ha jobbra csavarod, arany; ha balra csavarod, ezüst hull ki belőle.

Fogja Ibis a malmot és viszi egyenesen haza. Csavarja jobbról, csavarja balról... hát csak ugy dől ki belőle a temérdek kincs. Olyan gazdag ember lett belőle, hogy száz faluban, hat városban se lelték volna párját.

Mit mondanak az állatok? A nép nagyon szereti utánózni az állatok hangját. Hogy beszédüket minél bővebben szóltassa meg, mindenféle hang-utánzó szót használ. Egyes állatokra ráfogja, hogy párbeszédet folytat, még pedig többnyire tréfásat. A békák például ilyenképen beszélgetnek: — Mit varrssz? — Sárga bugyogót. — Ki-nek-nek-nek-nek? — Uraknak-nak-nak-nak. Kureke-ke-ke-ke-breke-ke-ke.

A nép szerint, a disznó így szól: referá. Borju mondja: elemeee. Lúd mondja: giegáá. Pulyka mondja: piepáá. Récze mondja: zsiezsáá. Kakas mondja: kukori. Csirke mondja: csicseri.

A nyul se hallgat, mikor elcsipik a gallérját, hanem azzal biztatja emberét, hogy: mást-mást-mást! A róka meg, ha meglövik, csak annyit mond: pau — és beadja a kulcsot.

A liba, mondja a nép, jámbor állat, de azért olykor tilosba is téved és ha a gazda

rajta kapja a legelésen, megugrik és henczegve kiáltja: Megugrottam, megugrottam, meggon-dó-tam, meggon-dó-tam. — A másik pedig, amelyiket galléron csiptek, panaszkodva hányja a szemére: Hát ha tudtad, mért nem mondtad, hátha tudtad, mért nem mondtad?

A gyöngytyúk így káricsál: tukács-takács-tukács-takács. — A czinge télben egyre ezt hajtja: künn czüczü, künn czüczü. — A hubos pacsirta pedig valami jó-féle szűröskére gondol télviz idején, mert egyre azt hajtja, hogy: Csiki szűr, kicsi szűr.

A fülemüle dalából ez az édesgető hivatás hallatszik a nép szerint: gyűj, gyűj, gyűj, füttyre tanitlak itt.

A pipiske pedig azzal fenyegeti a szántó gazdát, hogy: kitépem, kitépem, kitépem (t. i. a vetést). De szépen is tud ám beszélni, mert kora tavasszal arra figyelmezteti a késedelmező vinczelléreket, hogy: Nyitni kék, nyitni kék, nyitni kék!

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A *KIS LAP* LXII. köt. 19-dik számában közölt feladvány megfejtésében, kis olvasóim ismét dicséretes buzgalommal vettek részt s örömmel tapasztaltam, hogy a közölt szabályokat, nagyobbára követni iparkodtak. Mégis akadt a legtöbb dolgozatban több-kevesebb olyan szó, melyet mint

helytelet törölnöm kellett. Gondos megbirálás után az eredmény az lett, hogy a legtöbb: **140** oly szót, amelynek visszajáról is van értelme, *Rakovszky Menyhért* küldte be, még pedig ezeket:

Ah — ha, aha — aha, aba — aba, abba — abba, apa — apa, atya — atya, anya — anya, aga — aga, ama — ama, adó — óda, ara — ara, akkor — rokka, adni — inda, adoma — amoda,

bab
czár
erőd.
daga
el —
evet
ürüg
gög
inni
juj,
iczip
kék
kono
köly
telk
már
legel
lét
lepe
inté
nyá
ő —
pép-
ár,
tur,
vaj
sar
kés
jás
sah
sor
kele
tót
viv,
ver
lesz

F
jel
Kon
Leo
Ors
Mé
Ha
Ba
Giz
és
Co
Er
Kö
Lo
Ba
Va
ved
La
Er
Re
G.
ifj.
Bo

bab — *bab* *báb* — *báb*, *bub* — *bub*, *bál* — *láb*,
czár — *rác*z, *czél* — *léc*z, *csucs* — *csucs*, *döre* —
eröd, *dísz* — *szíd*, *dara* — *Arad*, *déd* — *déd*,
dagad — *dagad*, *dák* — *kád*, *eke* — *eke*, *eb* — *be*,
el — *le*, *él* — *lé*, *eme* — *eme*, *epe* — *epe*,
evet — *teve*, *föd* — *döf*, *gar* — *rag*, *gyürü* —
*ürüg*y, *gyür* — *rüg*y, *gém* — *még*, *görög* — *görög*,
gög — *gög*, *gát* — *tág*, *gim* — *míg*, *hó* — *óh*,
inni — *inni*, *irány* — *nyári*, *jaj* — *jaj*, *juh* —
juh, *juh* — *juh*, *iv* — *vi*, *ír* — *ri*, *iczipiczi* —
iczipiczi, *kép* — *pék*, *kár* — *rák*, *kerek* — *kerek*,
kék — *kék*, *köt* — *tök*, *könyök* — *könyök*, *konok* —
konok, *kél* — *lél*, *kar* — *rak*, *kulcsluk* — *kulcsluk*,
kölyök — *kölyök*, *köp* — *pök*, *köb* — *bök*, *kelet* —
telek, *körök* — *körök*, *mi* — *im*, *mos* — *som*,
már — *rám*, *mér* — *rém*, *lát* — *tál*, *lud* — *dul*,
legel — *legel*, *lány* — *nyál*, *lel* — *lel*, *lesz* — *szel*,
lét — *tél*, *lehel* — *lehel*, *leszel* — *leszel*, *lepel* —
lepel, *locsol* — *locsol*, *lelet* — *telet*, *integetni* —
integetni, *nád* — *dán*, *név* — *vén*, *nyél* — *lény*,
nyároggni — *ingovány*, *ni* — *in*, *szán* — *nász*,
ő — *ó*, *ól* — *ló*, *ősz* — *szó*, *pap* — *pap*, *pép* —
pép, *pip* — *pip*, *pup* — *pup*, *pala* — *alap*, *rá* —
ár, *ráz* — *zár*, *rege* — *Eger*, *ríz* — *zsv*, *rut* —
tur, *ragya* — *agyar*, *régi* — *igér*, *rév* — *vér*,
vaj — *jav*, *sas* — *sas*, *sás* — *sás*, *sós* — *sós*,
saru — *uras*, *sok* — *kos*, *sik* — *kis*, *szék* —
kész, *szász* — *szász*, *szesz* — *szesz*, *száj* —
jász, *szösz* — *szösz*, *szel* — *lesz*, *sav* — *vas*,
sah — *has*, *seper* — *repes*, *sebes* — *sebes*, *soros* —
soros, *szakasz* — *szakasz*, *takar* — *rakat*, *telek* —
kelet, *tér* — *rét*, *tör* — *röt*, *tét* — *tét*, *tétel* — *letét*,
tót — *tót*, *tettet* — *tettet*, *temet* — *temet*, *viv* —
viv, *zuz* — *zuz*, *gyógy* — *gyógy*, *óvó* — *óvó*,
verem — *merc*v, *űrű* — *űrű*, *ólmos* — *somló*,
leszerel — *leveszel*, *sáfrány* — *nyárfás*.

Helyes megfejtést küldtek be továbbá, a zár-
jel közt megjelölt számú jól alkotott szavakkal:
Kornstein Klára (54), Nagy Vilma és Sarolta (22),
Ledermann Simon (41), Batthyány Lilly (10),
Országh Sándor és Géza (64), Veszter Béla (123),
Mérey Dalma (82), Kovács Irénke (139), Kabdebó
Hajnalka és Elemér (50), ifj. Obrinesák Ernő (100),
Basch Imre (29), Gutmann Margit (74), Hornicsek
Gizike (45), Hajdu Margitka (106), Balassa László
és Béla (82), Balogh István (109), Milutinovits
Corinna (45), Nagy Etelka és Tibor (81), Herz
Ervinke (126), Neuman Géza (54), Szűcs Böske (62),
Kövessi testvérek (108), Szűts Marianne, Ilona,
Loránd, Gizella és Vladimir (52), Jantsits
Bandi (28), Térfy Marianne (89), Simek Pista (31),
Vass Juliska (53), Lichtner Sanyi (15), ifj. Med-
veczky Károly (54), Geyer Stefi és Józsi (128),
Landgraf Dezső (54), Poór Erna (110), Bertényi
Erzsike és Imre (42), Préger Aurél (74), Klein
Regina és Mariska (50), Csépany Béla (118),
G. Hunyady Ferencz (60), Schuber Anna (77),
ifj. Bornemisza Boldizsár (13), Hefty Mariska (48),
Borhy Margit (41), Ferencz Pál és Ella (51),

Beke Berti és Gyula (53), Vidonyi Ilonka és
Sándor (93), Nagy Lenke Vicza és Ernő (124),
Marton Margit és Béla (55), Kovács Nóra (54),
Csauscher Mariska (76), Réz Lola (100), Isse-
kuth Sándor (70), ifj. Toldy Lipót (80), Vatyay
Mariska (106), Dulácska Miklós (33), Varga
Ila (34), Fuchs Nándor (86), Szél testvérek (94),
Spiegel Ella (58), Hoffmann Elemér és Valika (59),
Megele Ilona (60) Löwensohn Henrika (72), Bakos
Ilona és Katinka (103), Wurm Betty (100), Piso
Elvira és Valika (131), Kolisch Pál (55), Lukács
Annuska (56), Szohner Tivadar (62), Perényi
Józsa (68), Feldmann Károly (98), Pap Zoltán (107),
Engel Ella és Kamilla (82), Glück Margit (81),
Gonda Dezső és Mariska (33), Dobák Valéria (78),
Frankl Lilly (100), Fritz Imre és Margit (115),
Rottenberg Hedvig, Vali és György (25), Hibay
Irénke (100), Fischer Edithke (137), Endrényi
József (120), Epstein Erzsike (30), Kalmár
Jenő (73), Pasiut László és Endre (100), Sass
Elemér (73), Garai Lujza és Mariska (100),
Fleiszner László (38), Wittenberger testvérek (100),
Kenessey Zoltán és Elek (96), Riedl Gyula (67),
Hollós László (126), Székely Elemér (112), Haksch
Mariska (132), Kerekes Gyurka (100), Surányi
János (135), Tolnai Ilona (115), Vörösmarthy
Ida (129), Kelemen Ernő (119), Havas Gyula (128),
Walter Adrienne (103), Deutsch Ilonka (32), Anin-
ger Sasa, Klára és Jolán (57), Véghegyi La-
joska (81), Dirner György (78), Weisz Jetti (52),
gróf Serényi László (76), Ullein Tónika (130),
Schill László (60), Keresztszeghy Zoltán (118),
Körösy Margitka (110), Schichtanz Ilonka (100),
Hatschek Adrienne (68), Uferbach Ervin (108),
Bolóni Jolán és Aranka (96), Hajnal Laczi (100),
Gyika Alice (55), Csécsi-Nagy Imre (70), Németh
Margit és Zsófia (80), Bayer Anti (106), Sin-
kovits Clarisse és Ima (40), Schraideg Jolánka (46),
Kaiser Jenő (38), Weisz Juliska (50), Plotényi
Eugenia (78), Hegyessy Sandy (100), Albert
Zoltán és Józsa (116), Marsovszky Etuska (130),
Schiller Ottó és Pál (105), Pollacsek Alice és
Margitka (84), Feilitzsch Cécile (59), Csongrádi
Ilona és Attila (120), Jurenka Irén (48), Háy
Mihály (125), Somlyódy Nandinka (122), Gombai
Piroska és Terike (22), Kogler Nóra (66), Herz-
feld testvérek (69), Péterfy Vilma (106), Földváry
Miklós (116), Geszner Olgica (48), Gyomlay
Erzsike (135), Rothausser György (48), Follinus
Emilia és Kornél (130), Mentovich Anna és
Ella (86), Künnle Katus és Ilus (61), Szirmay
Hedi (103), Foglár Erzsike, Elinor és Kriszta (100),
Lőw Mihály (34), ifj. Metzger Ede (130), Hatvány
Lilly (55), Bontz Edith és Renée (129), Perl
Erzsike (61), Stern Vilma (100), Marusák Rózsika
és Jolánka (82), Handberg Gyula (60), Tolvay
Mártuska (112), Pap Anna (64), Árva Erzsike és
Janik Rózsa (137), Záborszky testvérek (68),
Vajda Anna, László és Ilona (98), Endreffy
Erzsike (102), Pruzsinszky Margit (125), Horváth

Lilike (67), Schwarz Emmy és Magda (46) Csatóry Jani (61).

Nyertes lévén e szerint *Rakovszky Menyhért*. Budapesten, részére a jutalom-könyvet (*»Kis mese-könyv«*, válogatott mesék a *Grimm testvérek* gyűjteményéből, számos fametszetű ábrával, diszes angol vászon kötésben, a *»Forgó-bácsi könyvtára«* cz. sorozat egyik önálló kötete), a kiadó-hivatal megküldi.

*

A *»KIS LAP«* LXII. köt. 18-ik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Perl Erzsike, Richon Mariska, Balassa László és Béla, Gervay Mariska, Totterer István és János, Gonda Dezső és Mariska, Fehér Aranka, Csongrády Ilona és Attila, Péterfy Vilma, ifj. Metzger Ede.

FORGÓ BÁCSI POSTAJA.

Döncző Pali. A gellért-hegyi erősség (citadella) a régi csillag-vizsgáló intézet helyén épült a magyar szabadság-harc után. Az előtt tehát nagy ércsövek meredtek ott az égnek, azután meg sokkalta nagyobb ércsövek a földnek. Azt az erődöt most kezdik bontogatni, s ültetett erdő virul ott lombok gazdagságában, ahol azelőtt még a fűszál sem mert kibújni a sziklás talajból, mely alatt forrnak Buda hóforrásai. Ha fel- (vagy, tekintve hogy hegyes országból érkezel:) ha lejössz ide Budapestre, oda is el fogsz nézni. — **Tolnai Ilona.** Minden ember várja a szerencsét, de nem bízik benne. Ohajtom, hogy ne csalódjál. — **Székely Elemér.** Küldeményed buzgóságról s leleményességéről tanuskodik, bár ha nem válik is be mind a 115 példa. Elsőben csak tőszóruul lehet szó. Minden többszített, hajtogatott, vagy ragozott szó a versenyből ki van zárva. Továbbá: tekintettel kell lenni a hangzók rövid vagy hosszú voltára. Ilyenek p. o. az *öt — tö, ön — nő, öv — vő*. Meg néhány irodalmilag nem járatos szavakat használj, mint: *fucs, satu*, (melynek jelentését nem ismerem.) Egyet meg ismételsz is: ez a *tál — lát* melyet kétszer jegyeztél föl. S a t. Akadna még egyéb hibáztatni való is a bő sorozatban, de egészben derekas munkát végeztél. — **Fischer Edithke.** Kár idegeskedni s az ilyenek végett gyorsítani az életedet, mely bizony nagyon drága. Egyébként az előző sok tekintetben neked is szól. — **Gonda testv.** Az ilyen szükségtelen kérdésre, mint amilyenel hozzám fordultok, nincs válaszom. — **Landgraf Dezső.** Mivel az eredeti nem volt előttem s egyes fordulatok jelentésére nézve nem voltam tisztában: jóformán átírtam az egészet. De végre is: a dolog magva benne foglaltatik s így a kedves és jellemző apróság megjelen. — **Szél testv.** A hajtogatott szavak nem számítanak semmiféle szókereső feladványban. Ezt külön ki sem szoktam már írni. — **Balassa**

testv. Küldhették. — **Balogh István.** Már miért haragudjak én azért, hogy a te Pali öcséd megvágta az ujját? Ez tán csak nem ok a haragra? Meg aztán jegyeztétek meg: én *sohasem* szoktam haragudni valamely kis olvasómra, még ha különben rászolgált is. Még ha megfeddem, sem vagyok neki haragosa, mert hiszen szeretetből feddem. Ezt persze csak így általánosságban, mert hiszen a mondottnak semmi vonatkozása ti rátok. — **Milutinovits Corinna.** Az elől-hátul egyformák is érvényesek. A *»Corinne«* című regényből vett nevedet Madame Stael, e műnek világhírű szerzője, két *n*-nel írta. Tehát ezt az írásmódot tiszteletben illik tartanod, ha már ez a szép név jutott neked. — **May Imre.** Örömmel olvastam szép leveledet. Gyors és szerencsés fölépülésed után várom pihenő óráidban kifejtett munkásságod folytatását. Az üdvözlöt áadtam. — **B. I.-né.** Köszönettel vettem s némi enyhe változtatásokkal a közlendő sorába ígtattam. — **Ottlik Palma.** A két-egy iker-szók is érvényesek. Határ-idő: a feladvány keltétől számítva két hét. Hát a Bucsecsről szóló valami ottan járatos mese nem tellene? Örömet közölném. — **Hefti Mariska.** Messze szakadtál ugyan tőlünk, a Duna-Tisza mellől a Rajna vidékére: de azért sziveddel és nyelveddel a miénk maradtál. Köszön-telek. — **Maros-Ujvárra.** A teljes nevedet küldjed. Így csonkán, keresztnéved nélkül nem közlöm. — **Nagy Lenke, Vicza és Ernő.** Hiszen éppen az, hogy *szerdán* kapom, amidőn a *Kis Lap* már sajtó alá kerül s a nyomtatás és a vele járó javítási és fölülvizsgálati munka is időbe kerül. A *Kis Lap* Budapesten pénteken kerül postára s csak az ottani hivatal az oka, ha már vasárnap nincs a kezeitek közt. — **Fuchs Nándor.** Annak idején megtudod. Más a tudás-vágy s más a kíváncsiság. — **E. K. E.** Bizony tökéletlen munkácska az, gyermekeim. Egytől is kevés. Hát még háromtól. De nem mondom, hogy az írója idők jártával nem fog jobbat alkotni. — *Több levélről a jövő számban.*

LEVELEZÉST

szeretnének folytatni *Fritz Margit és Imre*. A képes levelező lapokat hasonlókkal viszonyoz-nák. (Bpest, VII. Erzsébet-Körut 8. II. 8.)

JÓ SZÍV.

A szünidei gyermek-telep javára adakoztak: *Wellisch Margitka* 5 kor. **Ingyen tejre: May Imre** 1 kor.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon!
F. b.

Társ-szerkesztő **ROBOZ ANDOR.**

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut, 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.